

Aleksander Andrzejewski

Gościkowo-Paradyż, st. 10, gm.
Świebodzin, woj. zielonogórskie, AZP
53-14/56

Informator Archeologiczny : badania 30, 295

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wiecznej, ułamki płytek posadzkowych i kafli z XV-XVII w. oraz przedmioty żelazne i szklane. W profilu wschodnim wykopu przy ul. Kolegiaty 5 (st. 15d) wydzielono obiekt architektoniczny nr 2. Był to fundament ceglano-kamienny, uchwycony na długości 1,4 m, zalegający płytko pod powierzchnią terenu, na osi północ-południe. Na głębokości 0,62 m wystąpiły kamienie ułożone na wzór bruku kamiennego, łączone zaprawą wapienną, które mogły być starszym fundamentem. Prawdopodobnie w wykopie instalacyjnym uchwycono relikty dwóch nawarstwiających się budowli (kanonii?), najpewniej nowożytnych. Nieliczny materiał ruchoy występował na wtórnym złożu.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie.

Badania nie będą kontynuowane.

Gniezno, st. 22 Jezioro Święte,
gm. *loco*, woj. poznańskie

patrz: wczesne średniowiecze

Goszcz, gm. Twardogóra,
woj. wrocławskie

patrz: późne średniowiecze

GOŚCIKOWO-
PARADYŻ, st. 10,
gm. Świebodzin,
woj. zielonogórskie,
AZP 53-14/56

- zespół pocysterski (połowa XIII w. – 1787-1788 r.)
- ślady osadnictwa kultury łużyckiej/pomorskiej (wczesna epoka żelaza)
- ślady osadnictwa wczesnośredniowiecznego (XII w.)

Badania archeologiczno-architektoniczne w ramach resortowego programu „Polska 2000”, przeprowadzone we wrześniu i październiku przez mgr. Aleksandra Andrzejewskiego (Pracownia Dokumentacji Archeologiczno-Konserwatorskiej, Łódź, ul. Młynarska 54/62). Finansowane przez PSOZ. Wyeksplorowano 8 wykopów o łącznej powierzchni 89 m² i orientacyjnej kubaturze 230 m³. Nadzorowano wykop geotechniczny o powierzchni 5,50 m².

Wykopy I-IV na wirydażu kościoła oraz VI i VII na północ od kościoła i klasztoru wytyczono w celu wyjaśnienia kwestii rozplanowania wschodniej partii świątyni. Nie natrafiono w nich na relikty, które można byłoby wiązać z istnieniem wczesnogotyckiego, murowanego prezbiterium, kaplic przyprezbiterialnych oraz wschodniej ściany transeptu, jedynie w wykopie VII odsłonięto fundament północno-zachodniego narożnika północnego ramienia transeptu. Nawarstwienia kulturowe we wszystkich wykopach stanowiły głównie warstwy piaszczysto-próchnicze, często z wtrętami gruzu ceglano i zaprawy wapiennej. W wykopach I-IV, VI i VII miały one przeważnie charakter zasypisk licznie występujących tu pochówków, pochodzących w większości z późnych faz użytkowania zespołu. W wykopach V i VIII były to warstwy odłożone lub przemieszane w czasach nowożytnych, a fakt przecięcia ich przez wkop związany z budową fundamentu ściany skrzydła klasztornego wskazuje, iż powstało ono stosunkowo późno bądź zastąpiło nieznanie nam skrzydło starsze. W wykopie geotechnicznym nr IX, zlokalizowanym na wirydażu clastrum, przy ścianie krużganka skrzydła wschodniego, stwierdzono, że wykop fundamentowy krużganka przeciął grób zorientowany na zachód. Wynika stąd, że w miejscu tym uprzednio istniał cmentarz. Zaobserwowano, że fundamenty skarp ściany krużganka zostały wtórnie wzmocnione. Z nawarstwień kulturowych w wykopie IX, identycznych jak w pozostałych wykopach, pozyskano niewielkie ilości ceramiki naczyńowej i budowlanej, fajans, szkło, kafle piecowe i przedmioty żelazne – łącznie 236 fragmentów. Materiał ceramiczny ze stanowiska, w większości bardzo rozdrobniony, pochodził głównie z okresu nowożytnego (XVIII-XIX w.), w niewielkiej ilości z wczesnośredniowiecznego (XII w.) i w śladowej – z wczesnej epoki żelaza (kultura łużycka i kultura pomorska). Nie natrafiono prawie wcale na warstwy związane z funkcjonowaniem opactwa cystersów, co można wiązać z faktem, że obiekty cysterskie podlegały „czyszczeniom”, w wyniku czego usuwane były starsze warstwy kulturowe. Stwierdzono, że: wschodnia partia świątyni nie została w pełni zrealizowana, kościół był wznoszony w kilku fazach, w rozwoju clastrum wyróżnić można kilka etapów.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Pracowniach Konserwacji Zabytków w Poznaniu. Nadzory będą kontynuowane.